Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $7.00 Metams
Queens Apskrity $8.00
Užsieniuose $9.00
Vienas numeris 5 c.
PRICE 5c A COPY.

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States
110-12 ATLANTIC AVE.,
Richmond Hill 19, N. Y.
Tel. VIrginia 9-1827-1828.

Nr. 11 ★★★ Richmond Hill 19, N. Y., Antrad., Sausio-Jan. 16, 1951 ★★★ Metai 41-mieji. Dienraščio 33-tieji.

Kriokas

Iš mokyklos į uniformą.
Ta pati piktybė.
Melagiai apie melagius.
Sinclair Lewis.
Braška jų galvos.
Už tai dabar džiaugiasi.
Rašo A. BIMBA

Prieš metus kitus niekas netikėjo, kad Amerikos jaunimas bus iš vidurinės mokyklos įvilktas į kario uniformą. Jis turės galvoti ne apie ateitį, ne apie karjerą ir mokslą, bet apie šautuvo vartojimą.

Visi valdovai vienu balsu šaukia, kad jaunuoliai nuo 18 metų turi eiti militarinėn tarnybon porai metų.

★

Rasinės diskriminacijos piktybė nukelta net į Korėją. Svietas išgirsta, kad baltieji teismai yra nuteisę daug juodų karių kalėjiman.

Diskriminacija tokia aiški, kad jos atbalsiai pasiekė ir Ameriką. Susirūpino National Association for the Advancement of Colored People organizacija. Ji protestuoja. Ji reikalauja nuteistųjų bylas peržiūrėti. Ji siunčia savo advokatus į Tokyo tartis su gen. MacArthur ir ieškoti nuteistiems kariams teisybės, bešališko teismo.

Gerai, kad kas nors susirūpino rasinės diskriminacijos aukomis.

★

Kailiamainys prof. V. Krėvė parašė savo atsiminimus ir pavadino juos "Nemunu." Jis ten pasakoja apie tuos laikus, kai Smetona spruko iš Lietuvos per beržyną į Berlyną. Pirma susikrovus turtus ir pasprukus Smetonienė, o paskui išsinešdinęs, net savo artimiausiems ministrams nepranešęs, ir pas Smetona.

Dirvos bosas Vincas Rastenis profesorių Krėvę didelių melagiumi išvadina, o jo tuos pasakojimus — "iki absurdiškumo klaidinga mišraine."

★

Bet Rastenis pasirodo ne prastesniu melagiumi už prof. Krėvę. Jis bando svietui įkalbėti, kad Smetona apiplėšė Lietuvą ir iš jos išsinešdino pas Hitlerį tik grynais patriotiniais sumetimais, tik gero velindamas mūsų senajai Lietuvėlei.

Reikia nepamiršti, kad Rastenis buvo smetoninėje klikoje vienas iš šulų.

★

Romoje pasimirė įžymusis amerikietis rašytojas Sinclair Lewis. Vaizduodamas Amerikos vidurinės klasės troškimus, polekius ir dvasinį skurdą, Sinclair Lewis išgarsėjo ne tik Amerikoje, bet daugybėje kitų kraštų. Tai buvo nepaprastai gausus rašytojas.

Toki Lewis'o kūriniai, kaip "Main Street," "Elmer Gantry", "Arrowsmith," "Dodsworth," "It Can't Happen Here," "Babbitt," dar labai ilgiems laikams bus plačiai skaitomi ir darys įtakos į mūsų kultūrinį gyvenimą.

★

Vienas kryžiokas smetoninėje Vienybėje ragina pikietuoti spaudos bendrovės šėrininkų suvažiavimą. Girdi, "Laisvės pastatas braška. Paspirkime koja dar kartą — ir jis subyrės."

Bet braška ne Laisvės pastatas, ale kryžiokų galvos. Galime juos užtikrinti, kad jų purvinos kojos niekados jo nesubarstys.

Tuo tarpu šitas kryžiokų gąsdinimas pikietu tik dar labiau paskatins visus šėrininkus suvažiavime dalyvauti ir savo dienraštį paremti.

★

"Visų pirma skurdi, neturtinga ir purvina Lietuva, kurią jie prieš keliasdešimt metų apleido, jiems nesukelia didesnio džiaugsmo," rašo tūlas A. Karaliūnas. "Priešingai, jų paliktas giminės skurdas, vargas, nešvara bei tamsybė ir dabar jiems stovi prieš akis."

★

Karaliūnas šiomis pastabomis bara senuosius lietuvius, kam jie esą "atšalę" linkui Lietuvos.

Betgi Amerikos lietuviai nebuvo ir nėra atšalę linkui Lietuvos. Pirmiau kaip tik atsimindami jos vargus ir skurdą, jie kovojo už jos išlaisvinimą, o šiandien — jie džiaugiasi, kad pagaliau jų senoji tėvynė susidarė sąlygas tam varguį, tam skurdui, tai tamsybei prašalinti.

TRUMANAS REIKALAUJA URMU PAKELTI TAKSUS

Tikisi naujais taksais gaut daugiau kaip 15 bilionų dol.

Washington. — Prezid. Trumanas pirmadienį (beinant Laisvei presan) įteikė Kongresui lėšų sąmatą, reikalaudamas paskirti apie 70 bilionų dolerių išlaidų per 12 mėnesių, pradedant nuo 1951 m. liepos 1 d. Didžioji tų pinigų dauguma būtų naudojama kariniams pasiruošimams.

Jau iš anksto buvo pranešta, jog prezidentas ragins tiek pakelti visokius taksus, kad valdžia gautų dar 15 iki 16 bilionų dolerių daugiau pajamų per metus, idant užtektų apmokėti karines išlaidas.

Lemiama, kad jei Kongresas užgirs prezidento pasiūlymus, tai žmonės turės mokėti trečdaliu daugiau taksų, kaip iki šiol. Būsią aptaksuoti ir beveik visi pirkiniai.

Republikonų kongresmanų vadas Joseph W. Martin apskaičiavo, kad jau dabar federaliai, miestiniai ir valstijiniai taksai atima ketvirtadalį viso amerikiečių uždarbio.

Prieš pranešimą Kongresui prezidentas Trumanas tariasi su demokratais kongresmanais.

Skirtingi MacArthuro pranešimai

Washington. — Generolas MacArthuras per spaudą skelbia, kad "milionas" kinų talkauja šiauriniams Korejos liaudininkams. Bet privačiai jis pranešė karinei vyriausybei Washingtone, jog tiktai 100 tūkstančių kinų padeda korejiniams liaudininkams kovoti prieš amerikonus.

Tą privatų pranešimą išgavo laikraštininkas Drew Pearson.

Armijos sekretor. Frank Pace tyrinėja, kokiu būdu Pearson pasiekė šią slaptybę.

Influenza ir rauplės plinta Anglijoj

London. — Neoficialiai skaičiuojama, kad influenza pasmaugė jau tūkstančius anglų, nors valdžia paskelbė tik 458 mirimus nuo tos ligos.

Pietinėje Anglijoje rauplėmis susirgo 28 asmenys ir mirė 8.

Spauda praneša, jog Lancashire srityje taip daug žmonių miršta nuo influenzos, kad jie ir naktį laidojami.

Liverpoolio uostas užverstas skiriamais išgabenimui daiktais, nes, sergant dideliam laivakrovių skaičiui, nepaspėjama tų daiktų į laivus sukrauti.

(Belgijoj influenza serga visas trečdalis gyventojų. Ji plinta ir kituose vakarų Europos kraštuose.)

Žuvo 7 su lėktuvu Philadelphijoj

Philadelphia. — Keleivinis National Airlines lėktuvas, nutūpdamas į International Airport stotį Philadelphijoj, paslydo ant lediniuotos aikštės, atsimušė į tvorą ir susprogo. Žuvo septyni asmenys, tarp jų ir Mary Frances Housley, keleivių patarnautoja (stewardess), 24 metų amžiaus.

Mary Frances sudegė, mėgindama išnešt mažą kūdikį iš degančio lėktuvo. Jinai žuvo su kūdikiu glėbyje.

Abudu lakūnai išliko tik su lengvais sužeidimais.

Maskva.— Generolas Vasilius Stalinas, premjero sūnus, tapo nominuotas rinkimam į Aukščiausiąją Sovietų Tarybą (šalies seimą).

Gen. Collins ketina tęst Korejos karą

Koreja, saus. 15. — Atvykęs frontan generolas J. Lawton Collins, Jungtinių Valstijų armijos štabo galva pareiškė korespondentams:

"Mūsų armija tikrai laikysis dabar Korejoj ir tęs karą."

Gen. Collins neatsakė į klausimą, kas planuojama ateityje daryti. Bet jis žadėjo atsiųst Korejon daugiau amerikinės kariuomenės per keletą sekančių mėnesių.

Jis atskridо frontan po slaptų pokalbių su generolu MacArthuru ir kitais kariniais vadais Japonijoje.

Pakilo kyšiai karinių kontraktų mekleriams

Washington. — Antrojo pasaulinio karo metu fabrikantai mokėdavo 5 procentus pelno savo agentam, išgaunantiems karinių darbų užsakymus iš valdžios.

Dabar gi fabrikantai moka tiem agentam jau iki pusaštunto procento pelno, kaip rašo Broadcasting-Television žurnalas.

Sovietai balsavo prieš "ūkanotą" pertaikos planą

Lake Success, N. Y. — Politinis Jungtinių Tautų seimo komitetas 50 balsų prieš 7 užgyrė pasiūlymą, kuris ragina paskelbt Korejoje pertaiką (paliaubas) ir paskui tartis įvairiais Tolimųjų Rytų klausimais, paliečiant ir Formozos salą.

Pasiūlymas sutinka, kad Kinijos Liaudies Respublika ir Sovietų Sąjunga taip pat dalyvautų derybose su Jungtinėmis Valstijomis, Anglija ir kitais vakarų kraštais.

Bet visas tas planas "ūkanotas" ir kreipiamas Amerikos naudon, sakė Sovietų delegatas Jokūbas Malikas. Todėl jis ir balsavo prieš.

Malikas nurodė, jog viso tik vienas posmas tame pasiūlyme aiškus — noras, kad šiauriniai Korejos liaudininkai ir kinai pertrauktų kovą. Kiti gi punktai taip sutaisyti, kad Amerika galėtų palaikyti savo armiją Korejoje ir "tvarkyti" žadamus valdžios rinkimus visai Korėjai.

Malikas taip pat įtarė, kad Jungtinės Valstijos galėtų naudot pertaikos laiką savo armijai sustiprinti prieš Korejos liaudininkus.

Washington. — Republikonas senatorius Robertas Taftas smerkė siūlymą priimti Kinijos Liaudies Respubliką į derybas dėl Formozos salos. Taftas sakė, geriau būtų Amerikai pasitraukti iš Korejos, negu derėtis su Kinijos komunistais, kurie reikalauja Formozos kaip Kinijos dalies.

Taftas ragino išlaikyti Formozą amerikinėje kontrolėje ir siūlė permesti Čiang Kai-šeko kinų tautininkų armiją iš Formozos į Kinijos sauszemį, karui prieš Liaudies Respubliką.

Sen. Douglas reikalauja Kongreso užgyrimo pirm siunčiant Europon armiją

Washington. — Demokratas senatorius Paul Douglas reikalavo, kad prez. Trumanas gautų Kongreso užgyrimą pirm siunčiant daugiau armijos į vakarų Europą. Douglas, antrasis demokratų vadas Senate, tačiau, nesipriešino armijos siuntimui su Kongreso užgyrimu.

Republikonai senatoriai Taftas, Bridges ir kiti užginčija Trumano tvirtinimą, kad jis turįs konstitucinę teisę siųst užsienin amerikinę armiją be Kongreso pritarimo.

Senatorius Bridges ragina sutraukyt diplomatijos ryšius su Sovietų Sąjunga

Washington. — Republikonas senatorius Styles Bridges pirmadienį ragino Jungtines Valstijas sutraukyt diplomatinius ryšius su Sovietų Sąjungą.

Bridges, svarbių karinių Senato komitetų narys, kaltino Sovietus už šiaurinių Korejos liaudininkų karą ir už kinų talkavimą jiems. Jis pasakojo, kad Korejoje "iš tikrųjų jau prasidėjęs trečias pasaulinis karas."

ORAS. — Dalinai apsiniaukę ir vėsiau.

Vėliausios Žinios

Koreja. — Vakariniame fronte amerikonai pradėjo ofensyvą ir atmetė šiaurinius Korejos liaudininkus 12 mylių atgal linkui Seoulo, pietinės Korejos sostinės.

Vidurinjai - rytiniame fronte korejiniai liaudininkai atgriebė Yongvolą, kurį amerikonai buvo užėmę tik diena pirmiau.

Maskva. — Sovietų radijas tvirtino, kad anglai ir francūzai ginkluoja Indo-Kinoje 30 tūkstančių Čiang Kai-šeko kinų tautininkų kareivių, seniau pabėgusių nuo Kinijos liaudininkų-komunistų.

Bonn, Vokietija. — Vokiečių teismas nuteisė nacę Ilse Koch kalėjiman visam amžiui už tai, kad ji mirtinai kankino bei žudė belaisvius Buchenwaldo stovykloje.

Amerikiečių teismas pirmiau taipgi buvo nuteisęs tą Buchenwaldo raganą visą amžių kalėti. Bet Amerikos komandierius Vokietijai generolas Lucius Clay paskui paleido Ilsę Koch tiktai po ketverių metų bausmės.

Roma.— Fabrikiniai Romos, Neapolio ir Florencijos miestų darbininkai paskelbė visuotinus streikus ateinantį ketvirtadienį prieš generolą Eisenhowerį, kuris tą dieną atvyks Italijon.

Eisenhower yra paskirtas Atlanto kraštų armijų komandieriumi prieš Sovietų Sąjungą.

AMERIKONAI ATGRIEBĖ YONGVOL MIESTĄ

Šiauriniai korejiečiai ir kinai gręsia atkirst jankių diviziją

Koreja ,saus. 15.— Amerikonai atkariavo nuo šiaurinių Korejos liaudininkų Yongvol miestą, už 30 mylių į pietų rytus nuo Vondžu. Bet korejiniai liaudininkai ir jų bendradarbiai kinai įvarė 25 iki 55 mylių gilumo kylį į amerikinę liniją viduriniame fronte ir grūmoja užkirst pasitraukimą Antrajai jankių divizijai.

Liaudininkų partizanai puola amerikonus jau už 100 mylių į pietus nuo 38-tos paralelės, buvusio rubežiaus tarp Šiaurinės ir Pietinės Korejos.

Tuo tarpu jankiai, francūzai ir holandai gina savo pozicijas už kelių iki keliolikos mylių nuo liaudininkų užimto Vondžu, geležinkelio ir vieškelių mazgo.

Amerikonai sudegino 22 kaimus ir 300 šieno kupetų netoli į pietus nuo Vondžu; nužiūrėjo, kad korejiniai liaudininkai gal slepia ten savo amuniciją.

Amerikos lėktuvai kitose pafrontės dalyse per dvi dienas sudegino daugiau kaip 550 namų.

ŠIAURINĖS KOREJOS PRANEŠIMAI

Maskva, saus. 14.—Šiaurinės Korejos liaudininkų radijas pranešė:

Liaudies Armija visuose frontuose darė ofensyvo žygius prieš amerikonus ir jų talkininkus, Pietinės Korejos tautininkus.

Liaudininkai rytiniame Korejos ruožte atvadavo kariniai svarbias vietoves Čumundžin, Kangnung ir daugelį kitų sričių.

Nacių generolai perša atginkluot vokiečius

Frankfurt, Vokietija. — Dar trys buvusieji nacių generolai ir vienas admirolas siūlė atgaivint vokiečių armiją vakarinėje Vokietijoj karui prieš Sovietų Sąjungą ateityje.

Generolas Blumentritt ir jo bičiuliai, tačiau, reikalauja vokiečių armijai lygybės su Amerikos, Anglijos ir kitų vakarinių kraštų armijomis. Jie taip pat ragina paleisti nacius karinius kriminalistus iš kalėjimų.

Hitleriniai generolai nesutinka, kad vokiečių kariuomenė būtų tiktai atskiromis brigadomis įtraukta į tarptautinę Atlanto kraštų armiją. Jie nori vokiečių komandos ir savistovybės.

Admirol. Gottfried Hansen pranašavo, kad šiemet ir 1952 metais dar nebūsią europinio karo tarp Sovietų Sąjungos ir vakarinių kraštų.

Bijo taipraiterių iš rytinės Vokietijos

New York. — Tūli biznieriai kelia skandalą prieš pardavinėjimą vokiškų rašomųjų mašinėlių (taipraiterių), įgabenamų iš rytinės Vokietijos.

Tos puikiai padarytos mašinėlės "Olympia" pardavinėjamos po 49 dolerius, o tokio pat gerumo panešamoji (portable) amerikinė mašinėlė lėšuoja 70 dolerių, kaip rašo čionaitinis laikraštis World-Telegram.

Slaptingi generolų pokalbiai Japonijoj

Tokio. — Iš Washingtono atlėkęs Japonijon, generolas J. Lawton Collins, slaptai tarėsi su generolu MacArthuru apie Korejos karą ir kitus Tolimųjų Rytų klausimus.

Pasitarimuose dalyvavo gen. Walter Bedell Smith, karinių žvalgų komandierius, buvęs Amerikos ambasadorius Maskvai, ir kiti aukštieji Washingtono generolai.

Neoficialiai pranešama, kad jie kalbėjosi ir apie pasiuntimą Čiang Kai-šeko kinų tautininkų armijos iš Formozos prieš Kinijos Liaudies Respubliką.

Philadelphia, Pa.

Mirė Justinas Butvila

Šeštadienį, sausio 13 d., mirė Justinas Butvila, gyvenęs 4620 Melrose St. Bus pašarvotas sausio 16 d., Lietuvių Frankfurto Klube, 4647 Melrose St.

Laidotuvės įvyks sausio 17 d., 11 val. dieną, Oakland kapinėse. Velionis paliko nuliūdime dvi dukteris ir sūnų. Laidotuvių direktorius Ch. Ramanauskas.

Šią liūdną žinią telefonu pranešė J. Smitienė.

Charlotte, N. C. — Federalis teismas nusprendė panaikint sutartį, kuri uždraudžia negram tam tikrus gelžkelinius darbus.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Established April 5, 1911
Every day except Sundays, Mondays, and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
TEL. VIRGINIA 9-1827-1828

President, GEORGE WARES; Secr.-Treasurer WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$7.00	Canada and Brazil, per year	$8.00
United States, per 6 months	$3.75	Canada and Brazil, 6 months	$4.00
Queens Co., per year	$8.00	Foreign countries, per year	$9.00
Queens Co., per six mos.	$4.00	Foreign countries, 6 months	$4.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Naujasis planas

Jungtinių Tautų komisiją iš trijų narių vėl pasirodė su planu baigtinai konflikto Korėjoje. Už tą planą jau pasisakė Jungtinės Valstybės ir Britanija. Tarybų Sąjungos atstovas Malikas kalbėjo kritiškai.

Naujasis planas mažai kuo skiriasi nuo senojo, todėl vargiai jis susilauks geresnių rezultatų. Komisija atsisako patenkinti du svarbiausius Kinijos Liaudies Respublikos reikalavimus. Ji nepripažada, kad Kinija bus pripažinta Jungtinių Tautų nare ir neįsako Jungtinių Valstybių laivynui pasitraukti iš Formozos vandenų. Ji tik sako, kad, paskelbus paliaubas, Jungtinių Tautų komisija, kurion įeis ir Kinija, tik apsvarstys tuodu Kinijos iškeltu klausimu.

Kiekvienas mūsų trokštam karo pabaigos. Tik labai abejotina, ar Jungtinių Tautų komisija yra pasiryžusi tikrai nuoširdžiai patiekti tokį planą, kuris atvestų prie Korėjos konflikto užbaigimo. Juk joks planas, kuriam nepritaria tos dvi didžiosios šalys — Kinija ir Tarybų Sąjunga, negali atsteigti taikos Tolimuosiuose Rytuose.

Ko nori Amerikos darbo unijos?

Susitarė Amerikos Darbo Federacijos, CIO, mašinistų unijos ir geležinkeliečių brolijų vadai ir sudarė "United Labor Policy Committee". Komitetas turįs dvejopą misiją. Jis turįs padėti vyriausybei sumobilizuoti Amerikos organizuotus darbininkus apsiginklavimui ir pasiruošimui prie naujo karo, ir taipgi paveikti valdžią, kad jinai savo planuose nepamirštų darbininkų reikalų.

Šitas komitetas matėsi su Algų Stabilizacijos Tarybos pirmininku Cyrus S. Ching ir išdėstė savo patarimus. Komitetas sako, kad jis priešingas įvedimui algų kontrolės, kol dar nėra viskas padaryta dėl suvaldymo infliacijos. Jis nori, kad ir įvedus algų kontrolę būtų leista algas pakelti tiek, kiek reikalauja pragyvenimo pabrangimas.

Unijų vadai pataria, kad būtų leista peržiūrėti algas ten, kur jos randasi žemiau vidutinės algos. Taip buvę daroma pirmuosius dviejuose karuose, tokio pat principo valdžia turinti prisilaikyti ir dabar.

Kiek valdžios organai kreips dėmesio į šiuos unijų vadų prašymus bei patarimus, tai jau kitas klausimas. Reikia pabrėžti, kad tame "United Labor Policy Committee" nesiranda nei didžiosios mainierių unijos, nei pažangiųjų nepriklausomų unijų. Dešinieji unijų lyderiai nenori tartis su pažangiųjų unijų vadais. Jie taip pat negali susikalbėti ir su John L. Lewis.

Prezidentas nesiskaitysiąs su Kongresu

Republikonų reikalavimai, kad prezidentas Trumanas be Kongreso sutikimo bei pavelinimo nesiųstų armijos Europon, susilaukė labai aštraus atsakymo. Prezidentas pareiškė, kad jis yra bosas ant armijos, kad jis turi teisę ir galią siųsti Amerikos armiją ten, kur nori, ir nesibijos jos pasiųsti Europon, kai bus reikalas, be formalaus ir oficialaus Kongreso leidimo bei užgyrimo.

Iš kitos pusės, prezidentas niekuomet nebijosiąs prieš tokį žygį pasitarti su atitinkamais Kongreso organais.

Senatorius Robert Taft tuojau supyko ir pareiškė, kad toks prezidento atsisakymas skaitytis su Kongresu, reiškia, jog dvipartinė politika prilipo liepto galą. Tačiau iš Washingtono praneša, kad kiti republikonai, kurie sudaro daugumą, ne taip aštriai žiūri į Trumano bosavimą ant armijos. Jie nesutinka su Taftu, kad prezidentas negali armijos siuntinėt į užsienius be formalaus Kongreso pavelinimo.

Vadinas, tuo klausimu nesimato vienybės tarpe pačių republikonų. Trumanas, matyt, tai supranta ir todėl griežtai atmeta Tafto reikalavimus.

IR LIKUSIEJI TURI BŪTI IŠLAISVINTI

Amerikinis Sveturgimiam Ginti Komitetas praneša, kad po kaucija iš kalėjimo tapo išimtas Cannery Workers Unijos veikėjas Ernesto Mangaoang. Jis buvo laikomas Seattle, Wash., kalėjime nuo 1950 metų spalio 22 d. Kaipo veiklus unijistas ir nepilietis, jis buvo suimtas ir persekiojamas, norint jį išdeportuoti. Vyriausybė reikalavo, kad jis nebūtų išleistas po kaucija, bet teisėjas Bowen išdavė įsakymą paleisti.

Iš komiteto pranešimo sužinome, kad iš spalio 22 dieną 48 sulaikytų nepiliečių deportavimui, tik šeši tebėra laikomi kalėjime. Keturi randasi Los Angeles, vienas Duluth, Minn. ir vienas Detroite.

Losangeliečiais yra: Harry Carlisle, Frank Carlson, David Hyun ir Miriam Stevenson. Duluthe kalėjime laikomas Knut Heikkinen ir Detroite John Žydok.

Visuose atsitikimuose komitetas darbuojasi priversti valdžią šiuos žmones išleisti po kaucija. Vilties yra, kad atsiras teisėjų, kurie paklausys visuomenės ir įkalintuosius paleis.

Galingi visuomenės protestai ir visos eilės teisėjų įsakymas sulaikytus nepiliečius išleisti po kaucija, verčia vyriausybės pareigūnus atsargiau elgtis su sveturgimiais. Gerai, kad sveturgimiai turi tokią organizaciją, kaip Sveturgimiams Ginti Komitetas. Tai jo pastangoms reikia padėkavoti už tai, kad Justicijos Departmentui ir valstybės prokurorui kol kas nepavyko nė vieną sveturgimį išdeportuoti už politines pažiūras ir visuomeninę veiklą.

Visus minėto Komiteto žygius reikia energingai paremti.

Amerikonas

Kas Ką Rašo ir Sako

DIPUKĖ DAKTARĖ PAKISTANE KARO LAUKIA

Čikagos kunigų Draugė (š. m. sausio 9 d.) buvo išspausdintas tūlos lietuvės gydytojos laiškas iš Pakistano. Nepasakyta gydytojos pavardė, nepasakyta, kuriame Pakistano mieste ji gyvena. Bet ji, anot Draugo redakcijos, gyvena ten su šeima ir dirba ligoninėje. Ji norėjusi išvykti iš Vokietijos į "civilizuotus pasaulio kraštus", bet atsidūrė Pakistane!

Gydytoja su šeima gyvena priemiestyje ir džiaugiasi, kad jai netenka dažnai vykti į miestą, "nes jis baisesnis už Lietuvos šiukšlynus."

Gydytojos butas susideda iš penkių kambarių, "iš kurių trys visai malonūs". O virtuvėlė "juoda, kaip smala." Iš verandos matosi Himalajų kalnai.

Toliau:

Butą radome tokį nešvarų, kad jūs niekaip negalėsite įsivaizduoti. (Pirmiau jame gyveno vietinio kapitono šeima). Po ilgo darbo, vėdinimo pražuvo biaurus kvapas. Labiausia mus privargino tarakonai. Jų buvo tūkstančiai, knibždėte knibždėjo. Kovojom sunkiai, mindžiojom juos be pasigailėjimo, nes buvo neįmanoma pajudėti. Na, bet rezultatai puikūs, dabar ir norėdamas nepamatysi pakistaniečių draugo.

Kodėl tarakonai tik "pakistaniečių draugai", gydytoja nepasako. Tarakonų yra ir Lietuvoje ir Amerikoje ir visur, kur viešpatauja nešvara. Bet tiek to!

Gydytoja pasisamdė virėją dėl to, kad jis "gauna pigiau nupirkti, nes iš baltųjų dvigubai lupa." Jis krikščionis, metodistas. Jo alga 55 rupijų — nepasakyta: per mėnesį ar per savaitę.

Gydytoja gauna 500 rupijų algos, bet maistas vienam žmogui kainuoja per mėnesį 90 rupijų.

Turint šeimą, aišku, iš tokios algos nėra lengva pragyventi. Gi vyras, Algirdas, negauna darbo. Gydytojos žodžiais:

Jeigu jis gautų tarnybą, tada jau galėtume atsikvėpti. Prašėme visų padėti, bet tas nėra taip paprasta. Jei žinotų urdų kalbą, galėtų dirbti juriskonsultu, bet žinok ją! Pagaliau ir anglų kalboje nesame labai stiprūs. Jis labai gražiasi, bet iš kitos pusės yra gerai, kai jis palieka namuose prie vaikų, kol pažinsime šiuos žmones.

Dėl savo tarnybos ligoninėje gydytoja guodžiasi:

Darbe neturiu jokio pasitenkinimo. Vaikų gydyti čia neįmanoma. Jokios dietinės virtuvės, jokių seserų, visai negali suteikti jokios pagalbos. Krašto paskendęs džiovoj ir kitose ligose. Mirtingumas labai didelis, ir dar daug prabėgs vandens, kol čia bus įmanoma ką nors padaryti. Turiu vaikų su dezinterija. Norėjau duoti tarkuotų obuolių ir prašiau, kad nupirktų tarką, bet tam valdžia neturi pinigų. Tėvai tuo labiau. Jei pradedi duoti direktoriui planų, jis kalbą nukreipia apie orą. Baisus skurdas. Čia toks žmonių perteklius, kad niekas neturi prieš, jei kas miršta. Dar geriau. Apie privačią vaikų praktiką čia nėra ko ir svajoti, nebent pradėtum bobas gydyti. O jų ligos dvejopos — arba vaikų nėra, arba jų perdaug.

Apie skurdų pakistaniečių gyvenimą gydytoja duoda tokį vaizdą:

Vietiniams nereikia jokių "įrankių." Jie visada valgo tą patį maistą. Pritūpę pavolioja kažkokią tešlą, tarp dviejų plytų susikuria ugnį, ant geležgalio išsikepa. Tokių virtuvių pilnos miesto gatvės. Jie viską daro atsitūpę. Pav. ant žemės pasideda lentą ir atsitūpę prosija. Siuvama mašina taip pat ant žemės — atsitūpę siuva. Valgo taip pat tupėdami, be jokių šaukštų, šakučių. Pirštais graibsto ryžius, mėsgalius. Gatvėse pardavinėja kažkokius žalius lapus. Ant šių nešvarių lapų tepa kažin kokią raudoną košę ir ją visi kramto. Tada čiurkšlėmis spiaudo raudonas seiles. Visos gatvės prispiaudytos, lyg kraujas atrodo. Nuo tos košės lūpos ir dantys lieka šlykščiai raudoni. Apskritai, jau naujagimiai turi raudonai lakuotus rankų ir kojų pirštus ir juodai apvestus antakius. Neturtingiausia moteris, dėvinti skudurais, kuriais tik grindis galima plauti, turi dažytus nagus, antakius ir lūpas. Pati taip nešvari, kad net dvokia, ant rankų tačiau žvangalai— apyrankės. Nosyje iš šalių paauksuoti gelažgaliai, o apie kiekvieną ausį po 10 skylių ir kiekvienoje kabo nešvarus geležies gabalas. Baisus vaizdas! Dabar suprantu, iš kur pareina tie visi dažymaisi. Žinoma, turtingos yra švarios, ir šie papuošalai skoningi.

Gerai, kad nors turtingos švarios!

Apie tenaitinį orą:

Iš ryto ir vakare čia esti labai šalta, alsuojant matosi garai, o dieną saulė tokia karšta, kad nors maudykis. Ryte važiuojant darban, man esti labai šalta. Turėjau pirktis žieminę uniformą — kelnes ir trumpą švarkiuką. Po apačia užsidedu Algirdo apatines ir baltinius. Atrodau tikru kareiviu.

Na, ir gydytoja savo laišką šitaip baigia:

Jūratė vis liūdi Kempteno ir klausia, kodėl čia atvažiavom. Nieko nepadarysi, atvažiavom, faktas! O išvažiuoti nebus taip paprasta. Raminu save ir Algirdą, kad Dievas žino, ką daro. Gal kas nors pasidarys, gal bus karas. Viskas ne mūsų valioje.

Matome, kokia toji gydytoja neišmintinga ir žiauri: dėl to, kad Pakistane jai nesiseka gyventi, tai ji trokšta ir laukia karo! Karas jai išeitis. Bet ar ji rimtai pagalvojo, ką gi karas galėtų jai suteikti? Ar karas palengvintų Pakistano žmonių gyvenimą? Aišku, ne! Gyvenimas ten, kaip ir visame pasaulyj, baisiai pasunkėtų. Pralobtų tik stambieji kapitalistai, bet gi gydytoja nėra kapitalistė.

Jei ši gydytoja su savo šeima būtų paklausiusi Tarybų Lietuvos profesionalų ir intelektualų balso-kvietimo, ir būtų grįžusi savo gimtojon šalin, Lietuvon, šiandien ji nejaustų jokio vargo. Bet ji nepaklausė. Ji bėgo ir bėgo tolyn nuo savo gimtosios šalies ir jos liaudies. Na, tai dabar turi, O kadangi jai sunku, tai ji prašo Dievo pradėti pasaulinį karą!

Koks nežmoniškumas!

Trumparegė toji gydytoja visame kame. Ji šlykštisi pakistaniečiais biednuomene dėl jos skurdo, dėl apsileidimo. Bet argi liaudis dėl to kalta? Ar pakistaniečiai darbo žmonės kalti, kad jie biedni, gyvena baisiame skurde?

Pirmiausiai: kalta dėl to Pakistano valdančioji klasė, gyvenanti liuksuse. Antra: kalta dėl to ir Anglija, kuri ilgai valdė Indiją (kuomet Pakistanas ir Indija buvo ta pati šalis), plėšė jos liaudį, grobė iš ten turtus, o liaudžiai grąžon nieko nedavė.

Pakistanas — turtinga šalis. Jei ten santvarka būtų žmoniškesnė, tai ir Pakistano darbo žmonių gyvenimas greičiau pagerėtų, jie apsišviestų, susikultūrintų ir gyventų, kaip žmonės. Be abejojimo, taip ir bus, nes Pakistane, kaip ir Indijoje, kaip ir visame kapitalistiniame pasaulyje, žmonės pradeda susiprasti ir kovoti, — kovoti už žmoniškesnį gyvenimą.

Gydytoja to negali suprasti ir ji niekad to nesupras, jei lauks karo, jei pasikliaus tik nauja žmonių skerdyne!

BESIRUOŠIANT PRIE TAIKOS SUTARTIES SUDARYMO SU JAPONIJA

Vis daugiau kyla balsų dėl to, kad jau metas daryti taikos sutartį su Japonija. Daryti tai daryti, bet kaip? Vyriausybės, siųsdamos savo atstovus į taikos konferenciją, privalo žinoti, kas ten dalyvaus ir kokie esminiai klausimai turės būti sprendžiami.

Dar vienas dalykas: kas tokioje taikos konferencijoje turėtų atstovauti Kiniją: Pekino vyriausybė ar Čiang Kai-šekas? Šis klausimas sudaro didžiulę kliūtį, nes Amerika Kinijos Liaudies Respublikos nepripažįsta, o Tarybų Sąjunga nepripažįsta Čiang Kai-šeko valdžios.

Dėl taikos sutarties sudarymo su Japonija dabar vyksta pasitarimai, Pavyzdžiui, Britanijos Dominijų konferencijoje Londone, sakoma, dauguma dominijų stoja už tai, kad Kinijos Liaudies Respublikos vyriausybė, o ne Čiang Kai-šekas atstovautų Kiniją taikos sutarties sudaryme. Čia ir vėl Amerikai nepatinkantis reiškinys.

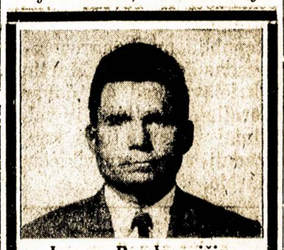

Juozas Bendoravičius (Bender)
Philadelphijos lietuvių darbininkų veikėjas, miręs praėjusių metų gruodžio 28 d., palaidotas sausio mėn. 2 dieną Oaklando kapinėse.

Praėjusiais metais Jungtinių Valstijų atstovas Jungtinių Tautų Asamblėjoje, Mr. Dulles, apsikeitė su T. Sąjungos atstovu Maliku memorandumais dėl taikos sutarties sudarymo su Japonija. Apie tai pas mus buvo minėta tik trumpai.

Skaitytojo informacijai mes žemiau paduosime išsamų tų memorandumų turinio aprašymą, kaip jį paduoda Lietuvos žinių agentūra Elta. Imame iš Tiesos. Tai suteiks skaitytojui ryškesnį nesusipratimų vaizdą ir jis galės geriau vadovautis.

Raštas seka:

Šių metų spalio 26 d. Niujorke JAV valstybės departamento patarėjas p. Dullesas įteikė TSRS atstovui Saugumo Taryboje J. A. Malikui šio turinio JAV vyriausybės memorandumą taikos sutarties su Japonija klausimu.

"Žemiau yra trumpas bendras pareiškimas apie tai, kokia sutartis būtų, JAV vyriausybės nuomone, tinkama karo būviui su Japonija baigti. Ta proga pabrėžiama, kad tas pareiškimas yra negalutinis ir bandomasis, ir jis neįpareigos JAV vyriausybės bet kurio būsimo projekto detalių turinio formulavimų atžvilgiu. Suponuojama, kad po to, kai susidarys galimumas išstudijuoti šį projektą, įvyks visa eilė neoficialių derybų, skirtų jį toliau parengti ir išaiškinti bet kuriuos punktus, kurie iš pirmo žvilgsnio gali pasirodyti neaiškūs.

Amerikos siūlymai

Jungtinės Valstybės siūlo tokią sutartį su Japonija, kuri padarytų galą karo būviui, atkurtų Japonijos suverenumą ir grąžintų Japoniją, kaip lygiateisį dalyvį, į laisvųjų tautų tarpą. Kai dėl konkrečių klausimų, tai sutartis atspindės žemiau išdėstytus principus:

1. Dalyviai. Bet kuri ar visos nacijos, esančios karo būvyje su Japonija, kurios pasiryžusios sudaryti taiką siūlomu pagrindu ir taip, kaip gali būti susitarta.

2. Suvienytųjų Nacijų Organizacija. Bus numatyta, kad Japonija joje dalyvaus kaip narys.

3. Teritorija. Japonija (a) pripažįsta Korėjos nepriklausomybę; (b) sutiks su SNO globa Riukių ir Bonino saloms, su JAV, kaip administruojančia valdžia, ir (c) pritars būsimam Jungtinės Karalystės, TSRS, Kinijos ir JAV nutarimui Formozos, Peskadorų salų, Pietų Sachalino ir Kurilų salų statuso atžvilgiu. Tuo atveju, jeigu jokio nutarimo nebus priimta per vienerius metus nuo sutarties įsigaliojimo momento, — spręs Generalinė Asamblėja. Bus paskelbta apie išsižadėjimą specialių teisių bei interesų Kinijoje.

4. Saugumas. Sutartis numatys, kad ateityje, iki bus priimtos patenkinamos alternatyvinės priemonės saugumui užtikrinti, — tokios, kaip efektyvios atsakomybės prisiėmimas iš SNO pusės, — toliau liks Japonijos ir Amerikos organų, o, galimas dalykas, ir kitos kariuomenės bendra atsakomybė už tarptautinės taikos bei saugumo palaikymą Japonijos rajone.

5. Politiniai ir prekybiniai nuostatai. Japonija sutiks prisijungti prie daugiašalių sutarčių dėl narkotikų ir žvejybos. Prieškarinės dvišalės sutartys galėtų būti atnaujintos pagal savitarpio susitarimą. Iki bus sudarytos naujos prekybos sutartys, Japonija teiks su normaliomis išimtimis didžiausio palankumo režimą.

6. Pretenzijos. Visi sutarties dalyviai išsižadės pretenzijų, kylančių iš karo aktų, įvykusių prieš 1945 m. rugsėjo 2 d., išskyrus tai, kad (a) Sąjunginės didžiosios valstybės, kaip taikyklė, sulaikys Japonijos nuosavybę savo teritorijos ribose, ir (b) Japonija grąžins sąjunginę nuosavybę ar, negalėdama grąžinti jos sveiku pavidalu, sumokės sumą įnomis kompensuoti prarastos vertės procentui, nustatytam pagal susitarimą.

7. Ginčai. Ginčus dėl pretenzijų sureguliuos specialus neutral. tribunolas, kurį turi sudaryti Tarptautinio teismo pirmininkas. Kiti ginčai bus perduodami arba jiems sureguliuoti diplomatiniu būdu, arba per Tarptautinį teismą."

Tarybų Sąjungos atsakymas

Lapkričio 20 d. J. A. Malikas, TSRS Vyriausybės pavestas, įteikė p. Dullesui šio turinio memorialinį raštą:

Šių metų spalio 26 d. p. Dullesas per pasikalbėjimą su J. A. Maliku įteikė taikos sutarties su Japonija klausimu memorandumą, kuriame yra trumpas bendras pareiškimas apie tai, kokia sutartis, JAV vyriausybės nuomone, būtų tinkama karo būviui su Japonija baigti. Ryšium su tuo TSRS Vyriausybei būtų pageidaujama gauti paaiškinimų dėl kai kurių šio memorandumo punktų.

1. Kaip yra žinoma, Jungtinės Amerikos Valstybės, Didžioji Britanija, Kinija, TSRS ir eilė kitų valstybių, pasirašiusių 1942 m. sausio 1 d. Vašingtone Suvienytųjų Nacijų Deklaraciją, įsipareigojo nesudaryti separatinės taikos su priešiškomis valstybėmis.

Kadangi galioja aukščiau nurodytas įsipareigojimas, yra pageidaujama gauti paaiškinimą, ar turima galvoje sudaryti su Japonija taikos sutartį, kurios dalyviais turi būti JAV, Didžioji Britanija, Kinija ir TSRS, kurių vardu buvo pasirašytos kapituliacijos sąlygos Japonijai, o taip pat bet kuri šalis, aktyviai dalyvavusi kare prieš Japoniją, arba leidžiamas galimumas sudaryti separatinę taikos sutartį su Japonija, dalyvaujant tik kai kurioms iš aukščiau išvardintų valstybių.

2. JAV, Didžiosios Britanijos ir Kinijos pasirašytoji 1943 m. gruodžio 1 d. Kai-

(Tęsa 3-čiame pusl.)

A. VIENUOLIS-ŽUKAUSKAS

11-28-50 **KRYŽKELĖS** —35—

(Istorinis Romanas)

(Tąsa)

Hansas Zvibakas perėmė iš riterio ranko ir būrio vadovybę ir kietai lai-ė savo rankoje pilį, belaisvius ir įgulą. s, diena dienon, laukė iš ordino mar-lkos nuo Vilniaus žinių ir naujų nu-dymų, kas daryti su bajoriene ir jos ukra. Siųsti jas į Prūsus, kaip jam bu-b maršalkos įsakyta, su nedidele saujele monių dabar bijojo, nes kely gali užpul-žemaičiai ir atmušti; juo labiau, kad abėgę Kūlgailis ir Šarka, galimas daik-s, yra jau sukėlę visus apylinkės kai-ius. Palydėti jas su didesniu būriu—delis pavojus pačiai pilaitei, nes die-a dienon buvo laukiama užpuolimo. e to, palydint bajorienę su dukra, neat-liktų ir riteris Drankas, o jis kaip tik ikalingas ordino politikai — paskiau asiteisinti svetimšaliams riteriams dėl ekaltai išžudytų ir apgaulingai paim-s žemaičių bajoro nuosavos pilaitės.

Bajorienė Knystautienė nenusiminė ir esijautė esanti belaisvė; ji reikalavo, ad pasišalintų iš pilaitės įsibrovėliai rba grąžintų laisvę jai ir jos žmonėms.

Vieną rytmetį bajorienė su dukra ir ergomis verpė savo menėje ir kalbėjos pie vyrus, išjojusius žygin, į Vilnių; asakojos savo sapnus, nujautimus. Lai-utė sėdėjo prie išimto menės langelio, ūrėjo į rudens saulės užlietą pilaitės emą ir svajojo. Svajojo godas mer-autines, apie narsius bernelius, karan jojusius. Svajojo apie riterį Griežę ir medžioklę, kurios ji niekaip negalėjo žmiršti. . . .

Į pilaitės kiemą atskrido iš miško šar-a ir pradėjo krykšti, kraipytis ir pra-ašauti svečių. Laimutė vos tik pagal-ojo apie riterį Griežę, ir šarka nusta-uodegą į Vilnių. Pamanius jai apie itingo drabužiais bajorą Skersgaudą, rka vinkstelėjo uodega žemyn, aukš-n, apsisuko ant tvoros ir vėl pradėjo ykšti. Laimutė vėl pagalvojo apie riterį Griežę, šarka vėl nustatė uodegą į Vilnių.

—Mamute! Mamute! Aure, žiūrėki, regėki, šarka mums svečių pranašauja, —sušuko Laimutė ir susigėdusi visa užkaito.

Prie langelio pribėgo skambėdamos skambaliukais džiunguliukais, priraišiotais prie žiurstų, mergos.

—O iš kurios, dukrele, pusės? — paklausė motina.

—Kad tikrai nenustato uodegos: ir iš Gudų, ir iš Prūsų,—sumelavo Laimutė.

—Nei iš Gudų, nei iš Prūsų mums nėr ko, dukrele, svetelių laukti: jei mus išvaduos, tai tik žemaičiai, jei perves juos kas per Padubysio giria.

—O tėvelis, o broleliai, kai sugrįš iš Vilniaus, — klausė nustebusi Laimutė, turėdama galvoj ir kitą mintį.

—Jei Šarkos ir jo bendro nesudraskė girioje plėšrieji žvėrys ir jei jie neįklimpo kur liekne, tai gal pasieks ir Vilnių ir kunigaikštį Vytautą, o jau manieji skriste atskris. . . . Bet kažin, Praamžiau. . . .

—Kas kažin, mamute? — paklausė Laimutė.

—Aš bijau, kad Šarka, jei ir išsigelbėjo nuo plėšriųjų žvėrių ir liekną, tai kad jo nebūtų pasmaugusios miško dvasios, juk ir jis ne kartą krikštijos!

—O, Praamžiau!—nusigando mergos.

—Kažin kaip kare ir mano Vaidevučiui sekasi, juk ir jis krikštijos,—atsiduso merga Eglė.

—Tai kas, Eglele, kad ir krikštijos: kad krikštijos, tai nieko, bet kad tik savų dievų nebūtų paniekinęs, — paguodė ją draugė Budonė.

—Maniškis nesikrikštijo ir, jodamas į karą, du tetervinu dievaičiui Kovui paaukojo. Žadėjo aukso žiedą iš Vilniaus ar šilko skarą,—pasigyrė trečia merga Rūtelė.

(Bus daugiau)

esiartinant prie taikos tarties sudarymo Japonija

(Tąsa nuo 2-ro pusl.)

Deklaracija ir 1945 m. pos 26 d. Potsdamo dek-racija, pasirašytoji tų pa-ų šalių, prie kurių prisi-jo Tarybų Sąjunga, iš-rendė klausimą dėl For-ozos ir Peskadorų salų ąžinimo Kinijai. Lygiu idu 1945 m. vasario 11 d. ltos susitarimu, kurį pa-rašė JAV, Didžioji Brita-ja ir TSRS, yra išspręs-s klausimas dėl Sachalino os pietinės dalies su ar-omis salomis grąžinimo arybų Sąjungai ir dėl Ku-ų salų perdavimo Tary-Sąjungai.

Kadangi galioja nurodyti sitarimai, kaip reikia su-asti memorandumo pa-ūlymą perduoti klausimą l Formozos, Peskadorų lų, Pietų Sachalino ir rilų salų statuso iš nau-spręsti JAV, Didžiajai ritanijai, Kinijai ir TS-S, o, paminėtoms valsty-ms nepasiekus susitari-o per metus laiko, — ręsti Suvienytųjų Nacijų rganizacijos Generalinei samblėjai.

3. Nei Kairo deklaracijo-, nei Potsdamo deklaraci-je nesakoma, jog Riukiu Bonino salos turi būti imtos iš Japonijos suve-numo, o tas deklaracijas sirašiusios valstybės yra reiškusios, kad jos "netu-jokių teritorinės ekspan-os ketinimų."

Ryšium su tuo kyla klau-, — kuo pagrįstas me-ndumo pasiūlymas oti Riukiu ir Bonino Suvienytųjų Nacijų eljos globai su mis Valstybėmis, kaip administruojančia valdžia.

4. Visiems yra žinoma, kad japonų tauta labai domisi tuo, ar okupacinė kariuomenė liks Japonijoj po taikos sutarties sudarymo, juo labiau, jog Potsdamo deklaracijoje (12 punktas) numatoma, kad okupacinė kariuomenė bus išvesta iš Japonijos.

Ryšium su tuo TSRS Vyriausyb. būtų pageidaujama žinoti, ar turima galvoje, kad taikos sutartyje su Japonija turi būti numatytas tam tikras laikas okupacinei kariuomenei išvesti iš jos teritorijos, kaip tat yra numatyta taikos sutartyse, jau sudarytose su kitomis valstybėmis.

5. Tarp valstybių Tolimųjų Rytų Komisijos narių suderintas 1947 m. birželio 19 d. nutarimas, priimtasis Jungtinių Amerikos Valstybių iniciatyva, numato, kad Japonija neturės armijos, karinio jūrų laivyno ir karinių oro pajėgų. Tuo tarpu memorandume, kuriame dėstoma JAV pozicija saugumo Japonijos rajone atžvilgiu, kalbama apie "Japonijos ir Amerikos organų, o, galimas dalykas, ir kitos kariuomenės bendrą atsakymbę už tarptautinės taikos ir saugumo palaikymą Japonijos rajone."

Kadangi memorandume kalbama apie aukščiau nurodytą "bendrą atsakomybę" už tarptautinės taikos ir saugumo palaikymą Japonijos rajone, TSRS Vyriausybei būtų pageidaujama gauti paaiškinimų šiais dviem klausimais:

Pirma, ar numatoma, esant minėtai "bendrai atsakomybei", sukurti Japonijos ginkluotąsias pajėgas, t. y. Japon. armiją, Japonijos karinį jūrų laivyną ir Japonijos karines oro pajėgas, o taip pat atitinkamus Japonijos generalinius štabus.

Antra, ar minėtoji "bendra atsakomybė" reiškia, kad ir po taikos sutarties su Japonija sudarymo Japonijos teritorijoje liks Amerikos karinės, karinės jūrų ir karinės oro bazės.

6. Memorandume nieko nesakoma apie būtinumą užtikrinti japonų tautai galimumą laisvai vystyti savo taikiąją ekonomiką.

TSRS Vyriausybė norėtų gauti paaiškinimą, ar turima galvoje įrašyti į sutartį nuostatus, numatančius, kad būtų panaikinti visokie Japonijos taikiosios ekonomikos vystymosi suvaržymai ir kad būtų Japonijai leista naudotis žaliaviniais ištekliais, o taip pat, kad ji galėtų lygiomis teisėmis dalyvauti pasaulinėje prekyboje.

★

Kadangi yra visiškai aišku, kad taikos sutarties su Japonija reikalu ypatingai yra suinteresuota Kinija, kuri kaip tik ir buvo per eilę metų Japonijos militaristų agresijos auka, —TSRS Vyriausybei būtų pageidaujama žinoti, ko imamasi išaiškinti Kinijos Liaudies Respublikos Vyriausybės pažiūrai šiuo klausimu.

Savaime suprantama, kad galės būti reikalingi paaiškinimai tais ar kitais klausimais, kurie, galimas dalykas, kils, ypač po to, kai bus sužinota kitų valstybių pozicija JAV memorandumo atžvilgiu."

P-s Dullesas pareiškė, kad į pateiktus memorialiniame rašte klausimus bus atsakyta raštu.

PITTSBURGH, PA.

Palaidojus Dr. Johanną T. Baltrušaitienę.

Dr. Baltrušaitienė, arti metų iškentėjus nuo sunkios ligos ir operacijų, gruodžio 21 d., 1950 m., vėlai naktį, atsiskyrė iš gyvųjų tarpo.

Giminėms ir tiems, kurie lankė daktarę, buvo anksčiau matyti, kad jos gyvybės šviesa ėjo silpnyn kas dieną per paskutinius kelis mėnesius prieš daktarės mirtį. Ir taip tas paskutinis šviesos spindulys užgeso gruodžio 21 d. Užgeso tas spindulys, kuris švietė nuo vasario 26 d., 1873 m. Daktarė mirė Blairsville, Pa. (apie 45 mylios nuo Pittsburgho), savo žento namuose, po priežiura savo anukės Julijonos. Daktarė mirė 10:55 val. naktį. žinios apie daktarės mirtį pasiekė anksti iš ryto Pittsburghą, Chicagą, New Yorką ir kitas tolimas vietas.

Gruodžio 23 dieną daktarės kūnas buvo parveštas į Pittsburghą ir pašarvotas Ferguson ir Wood graborių namuose. Gruodžio 26 dieną, kaip 2 valandą po pietų, prądėtos laidojimo apeigos. Prieš išlydint iš namų atstovė (vardo nepamenu) tarptautinės moterų organizacijos pasakė kalbą apie daktarės veikimądarbus. Atlydėjus į Homewood kapinių krematorijos koplyčią, kur visi palydovai susirinko, karstas buvo atidarytas paskutiniam atsisveikinimui palydovų su daktare Johanna. Prie karsto prieina draugė K. Petrikienė tarti paskutinius atsisveikinimo žodžius. Drg. Petrikienė kalbėjo apie pusvalandį laiko. Jos kalba buvo labai turtinga ir graudi. Buvo perbėgtas daktarės gyvenimas ir atlikti darbai. Po ištartų paskutinių atsisveikinimo žodžių, karstas uždarytas palaidojimui ant visados!... Tyliai visi apleidžia koplyčią, grįžta į namus. Pakelėje sustoja į Schenley viešbutį, kur buvo visi palydovai užprašyti daktarės sūnų Alberto ir Edwardo sykiu su jais valandą praleisti ir sykiu su jais pavalgyti pietus.

Daug gėlių

Daktarės pagerbimui ir simpatijai giminių, buvo prisiųstos gėlės nuo šių draugijų ir asmenų: sūnų Alberto ir Edwardo ir jų šeimų; sesers Bražienės ir šeimos; giminių iš Baltimore, Md.; anukų; Pittsburgho Universiteto, per Chancellor Dr. R. H. Fitzgerald; SLA Pildomosios Tarybos; Lietuvių Moterų Draugijos iš Pittsburgho, LLD 87 kuopos; Lietuvių Kambario Komiteto; Lietuvių Amerikos Moterų Progresyvių Organizacijos; Tarptautinės Moterų Orgniz. Pittsburghe; draugų iš North Sidės; draugų iš McKesrocks; draugų South Side ir Hilltop; Josephine ir Vitte Virbickų; draugų iš Saginaw, Mich.; Gulf Oil Co. viršininkų iš Saginaw Mich.; Gulf Co. darbininkų iš Saginaw Mich.; trys bukietai gėlių nuo Pittsburgho skyriaus Gulf Co. darbininkų, viršininkų ir draugų. Buvo gėlių su užrašu tik simpatijos, be siuntėjo vardo.

Garbingi darbai pasilieka

Nuo savęs, kaipo šio įvykio rašytojo, galiu tiek pasakyti: Man rašyti apie daktarės Baltrušaitienės nuveiktus darbus ir jos veikimą nėra įmanoma. Bus kada vėliau rašoma, nes Daktarės ir Juozo Baltrušaičio archyvo raštai yra pasiųsti į Laisvės redakciją, tai iš ten kada nors kas plačiau parašys. Galiu aš tik tiek pasakyti: daktarę ir Juozą Baltrušaičius susitikau dar prieš 40 metų atgal Pittsburghe, kada ėjo smarkus ir gyvas veikimas Lietuvių Socialistų Partijoj, kiek vėliau LSS ir Pittsburgho įvairiose draugijose. Per tuos ilgus metus turėjau progą šimtais sykių susitikti įvairiuose draugijų susirinkimuose ir asmeniškuose susitikimuose. Todėl galiu pilnai pasakyti, kad kitos tokios šeimos, kaip Baltrušaičių, Pittsburghe vargiai kada susilauksime, kuri tiek butų daug prisidėjusi prie lietuvių švietimo. Jie tvėrė lietuvių kalbos mokyklas ir ten jie buvo mokytojais. Jie organizavo lietuvių organizacijas-draugijas ir tose organizacijose veikė. Nebuvo tokio progresyviško susirinkimo, kad jie nebutų dalyvavę ir neprisidėję savo sveiku ir aukštai išlavintu patarimu. Daug mūsų, iš Lietuvos atvykusių lietuvių daug naudingo išmoko ir kiek vėliau buvo gabūs veikėjai mūsų Amerikos lietuvių veikime.

Daktarė, kaipo čia gimusi ir pasiekusi aukštus mokslus, daug veikė ir tarptautiniame veikime. Daktarė turėjo didelę įtaką ir mokslo įstaigose, kaip tai Pittsburgho Universitete, kur randas ir lietuvių kambarys įsteigtas daktarės pastangomis. Tarpe tų visų garbingų darbų, buvo ir pavyzdinga šeima: Johanna ir Juozas išaugina šeimą, kuri yra pasiekusi aukštus mokslus. Sūnus Albertas Želvisdaktaras, gyvena Baltimore, Md.; sūnus Edvardas Baltrušaitis-inžinierius, gyvena Saginaw, Mich.; duktė Minerva, kuri staigiai mirė metai laiko atgal, buvo aukštai išlavinta muzikos srityje, ne sykį ir ne vienam dainininkui akompanavo pianu mūsų lietuvių koncertuose. Daktarė labai mylėjo savo anūkus, nes dažnai apie juos gražiai kalbėdavo.

Taip, tie garbingi Johanna ir Juozas Baltrušaičiai iš mūsų tarpo atsiskyrė! Bet tie geri ir garbingi darbai pasiliks ant visados mūsų ir ateinančių kartų atmintyje!

Ilsėkis, gerbiama Daktare, amžinai! Ilsėkis ramiai!

Daktarės artimiems reiškiu širdingą simpatiją!

Draugas.

San Francisco, Cal.

Namų Trukumas.

Nuo 1940 iki 1950 metų San Francisco mieste pastatyta 43,000 naujų namų dėl gyvenimo, o gyventojų priaugo 126,000. Tas rodo, kad 83,000 gyventojų turi skursti kur po treilerius arba kur gyvenimui netinkamose lušnose sulindę.

Tiesa, realestatenirikai labai džiaugiasi, kad yra namų trūkumas, nes gali iš rendauninkų reikalauti rendos, kiek neverta už nudėvėtus kambarius. Namų savininkai taip išpuikėjo, kad, jeigu kuris rendauninkas paprašo išdekoruoti kambarius, tai tada išranda visokių priežasčių, kad negali, o pagaliau pasako: jeigu nori, gali sau išsidekoruoti savo kambarius. Rendauninkas, kartais nenorėdamas supykinti savininką, kad nepasakytų "gali išeiti, jeigu tau vieta netinka," tad pats išvalo ir išdekoruoja kambarius. O daugumas taip daro: Savininkas, pamatęs, kad kambariai jau gražiai išdekoruoti, nekreipia domės, kas juos išdekoravo, bet vietoj atlyginti rendauninkui už dekoravimą, tai pasiūlo išlygas mokėti didesnę rendą, arba gali sau išeiti (už gerą padarymą).

Mokytojai Reikalauja Daugiau Algos.

San Francisco viešų mokyklų mokytojų unija nutarė reikalauti $50 į mėnesį daugiau algos, kada sužinojo, kad prez. Trumanas nori užšaldyti algų stovį. Šio miesto mokytojų unija turi 3300 narių; priguli prie A. F. L. Visi organizuotai laikosi už savo paduotus reikalavimus.

Mokslinio skyriaus komiteto pirmininkas George W. Johns sutiko perduoti mokytojų reikalavimą miesto tarybai.

Turėsime Bendrą Parengimą.

Matau reikalą pažymėti, kad dviejų kolonijų lietuvių kuopos turės bendrą parengimą. Oaklandiečių ir sanfranciskiečių kuopos duos šaunų parengimą su dovanomis, šokiais ir kitais įvairumais.

Tikimės turėti gerą orkestrą šokiam. Gaspadinės rūpinasi pagaminti gerą maistą ir visokių vaisių.

Parengimas įvyks San Francisco mieste, 225 Valencia Ave. (prie 14 gatvės). Pradžia nuo 7 valandos šeštadienio vakare. Nepamirškite atvykti sausio 27 d. į parengimą. *J. K. A.*

Cleveland, Ohio

LLD 190 kp veikimas

Metinis 190 kp. susirinkimas, kaip paprastai, buvo su vaišėmis, į kurį nariai atsilankė gana skaitlingai ir nuosekliai aptarė visus kuopos reikalus.

Iš valdybos raportų paaiškėjo, jog pereitais metais į kuopą įsirašė 20 naujų narių. Susirinkime pasireiškė mintys, kad 1951 m. irgi dėti pastangas nemažesnę narių skaitlinę įrašyti. Susirinkimus nutarta laikyti kas mėnesis (bent žiemos laiku). Susirinkimas įvyks kas 3-čią penktadienį kiekvieno mėn., Klubo svet., 9305 St. Clair Ave., 8 val. vakare. Sekantis sus. įvyks sausio 19 d. Nutarta šiame sus. turėti paskaitą sveikatos klausimu. Pasirinkta paskaita, parašyta Dr. Šimkaus "Reumatizmas." Kviečiami visi nariai, o taipgi ir pašalinė publika atsilankyti.

Kuopos valdyba 1951 metams išrinkta sekama: Pirm. A. Palton, Vice pirm. J. Šimkus, Fin. sekr. P. Nemura, prot. sekr. J. žebrys, ižd. A. Mockaitis. Šiame sus. pasimokėjo duokles už 1951 m. apie 15 narių. Po sus. tęsėsi vaišės ir draugiški pasikalbėjimai iki vėlumos.

★

Netekome darbštaus veikėjo

Youngstowne mirė drg. F. J. Madison. Tai buvo nenuilstantis, kruopštus mūsų organizacijų budavotojas. Jo pasiges ne tik Youngstowno draugai, bet ir LLD ir LDS Ohio apskritys. Nebuvo nei vienos minėtų apskričių konferencijos, nebuvo nei vieno stambesnio suvažiavimo Ohio valstijoj, kur nebutų dalyvavęs drg. F. Madison.

Gaila, kad Youngstowno draugai nepakvietė visos apylinkės draugus į jo laidotuves. Esu tikras, jog gerokas skaičius clevelandiečių ir akroniečių būtų dėję pastangas jo laidotuvėse dalyvauti, nes jis savo organizaciniais darbais to pilnai užsitarnavo.

J. Žebrys.

Washington. — Prezid. Trumanas siunčia republikoną Johną Fosterį Dullesą Japonijon derėtis apie atskirą taikos sutartį su japonų valdžia.

Wall Stryto advokatas Dulles yra nuolatinis Trumano patarėjas užsienio reikalais.

Waterbury, Conn.

LLD 28 kuopos reikalai

28 kuopos priešmetinis susirinkimas įvyko gruodžio 13 d. Visi nariai buvo kviečiami. Mat reikėjo valdybą rinkti. Taipgi turėjome susirinkimą su užkandžiais. Draugų susirinko nemažai.

Kuopos valdybą renkant, prot. rašt. J. Strižauskas atsisakė toliau tas pareigas eiti, nes jis buvo pirmiau finansų raštininku per daugelį metų. Nusitarė vieną metą pasilsėti. Jo vieton tapo išrinktas P. Bokas. Kiti valdybos nariai apsiėmė padirbėti ir 1951 metais, butent, org. M. Svinkūnienė, fin. rašt. K. Krasnitskas, ižd. Paugis, koresp. K. Yankeliunienė.

Finansų raštininkas K. Krasnitskas pranešė, kad keletas draugų dar neužsimokėję savo mokesčių už 1950 metus. Todėl prašė draugų paraginti juos, kad užsimokėtų ir atsiimtų knygas.

Išrinkta komisija peržiurėti knygas. Apsiėmė K. Stanislovaitienė, K. Yankeliunienė ir P. Bokas.

Nutarta parsitraukti 50 kopijų knygutės "Kaip buti jaunam net senatvėje." M. Svinkunienė ir K. Yankeliunienė apsiėmė jas išplatinti.

K. Stanislovaitienė trumpai, bet plačiai paaiškino apie dabartinį karą ir kokią naudą jis neša mums darbininkams ir mūsų vaikams.

Beužkandžiaujant draugai sumanė paaukoti civilių teisių gynimui. Suaukota $10. Už aukas ačiū draugams ir draugėms.

K. Yankeliunienė,
LLD 28 kp. koresp.

KAUNAS, 1950 m. lapkr. 24 d. — Kauno garvežių depo suorganizuota garvežių kolona "Taikos sargyboje." Į ją įeina 5 garvežiai, kuriuos vairuoja drg. drg. Malakauskas, Spelnikovas, Palčikas ir kiti priešakiniai mašinistai. Pasiekti pirmieji laimėjimai. Viršyta technikinis greitis. Viršum plano pervežta šimtai tonų krovinių.

PRANEŠIMAI

DETROIT, MICH.

Moterų Pažangos Kliubo metinis susirinkimas įvyks seredoj, sausio 17 d. ant 4097 Porter St. Draugės, kliubo narės, būkit visos ir naujų kvieskite ateiti. — Nut. rašt. V. Smalstis.

Matthew A. BUYUS
(BUYAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
426 Lafayette St.
Newark 5, N. J.
MArket 2-5172

CHARLES J. ROMAN

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Liūdesio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St.
Philadelphia, Pa.
Tel. Poplar 4110

New Yorko ir Apielinkės Žinios

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Viršijo gyvulininkystės išvystymo planą

OBELIAI. 1950 m. lapkr. 22 d. — Obelių rajono kolūkiai sėkmingai vykdo gyvulininkystės mėnesio priemones. Daugelis kolūkių, įsijungę į socialistinį lenktyniavimą Didžiojo Spalio garbei, sėkmingai įvykdė ir žymiai viršijo gyvulininkystės fermų komplektavimo metinį planą. "Gegužės Pirmosios", kolūkis galvijų fermos komplektavimo planą įvykdė 164 procentais, o melžiamų karvių — 157 procentais. Gerai parengtose patalpose dabar yra 328 galvijai, tame tarpe 150 melžiamų karvių. "Gegužės Pirmosios" kolūkyje daugiau, negu dvigubai, viršytas avininkystės fermos komplektavimo planas. Kolūkio avidėse dabar yra 237 avys.

Vykdant gyvulininkystės mėnesio priemones, neblogus rezultatus pasiekė "Laisvės" kolūkio gyvulių augintojai. Jie irgi žymiai viršijo galvijų ir kiaulių fermų komplektavimo planus.

★

Linai—svarbus kolūkių pajamų šaltinis

VILNIUS, 1950 m. lapkr. 23 d.—Už linų šiaudelius, pristatytus į linų apdirbimo fabrikus, valstybė moka aukštą kainą. Nuo 1950 m. rugsėjo 1 d. visų linų šiaudelių rūšių paruošinės kainos yra padidintos nuo 100% iki 227 proc. Kolūkiui pristačius linų šiaudelių viršum sutarto kiekio, be paruošinės kainos išmokamas dar priedas — premija. Pristačius iki 10 proc. viršum sutarties, šis priedas sudaro 100 proc. paruošinės kainos, pristačius nuo 10 proc. iki 25 proc.—200 proc., o pristačius daugiau, kaip 25 proc. viršum sutarties—300 proc.

Pristatomi pagal sutartį linų šiaudeliai apiprekinami kviečiais. Viršum įsipareigojimo pristatyti linų šiaudeliai apiprekinami dvigubai.

Kviečiai, parduodami grūdų paruošų kontoros sandėliuose valstybinėmis kainomis.

Kolūkiams, pristatantiems linų šiaudelius kontraktacinio plano sąskaiton, parduodamos pramoninės prekės už 100 proc. visų pristatytų linų šiaudelių vertės, apskaičiuotos pagal paruošines kainas. Už viršumplaninius pristatymus parduodama pramoninių prekių už 150 proc. viršumplaninių linų šiaudelių vertės.

Ne mažiau kaip už 75 proc. išmokėtinos sumos parduodami medvilniniai ir lininiai audiniai, o už likusią sumą — avalynė ir kitos pramoninės prekės.

N. Abramas

★

Prasidėjo masinis kolūkiečių mokymasis

VILIJAMPOLĖ, 1950 m. lapkr. 23 d. — Masiniame kolūkiečių apmokymui rajono 25 kolūkiuose suorganizuoti trimečiai kursai agrotechnikai ir zootechnikai nagrinėti. Kursams vadovauja rajono žemės ūkio ir veterinarijos specialistai. Sudarytos augalininkystės ir gyvulininkystės grupės po 25-30 žmonių. Dėstytojams buvo surengtas seminaras. Kolūkiečių apmokymo kursai jau pradėjo darbą. Kursus lanko kolūkių valdybų nariai, laukininkystės brigadininkai, technikinių kultūrų ir daržininkystės grandžių grandininkai, gyvulininkystės fermų vedėjai, gyvulių augintojai ir kiti kolūkiečiai.

V. Rimša.

★

Gyvulininkystės Pasiekimų Apžiūra

ŽAGARĖ, 1950 m. lapkr. 24 d. — Įvyko rajoninė gyvulininkystės apžiūra. "Pergalės," "Tiesos", "Raudonosios žvaigždės," "Raudonosios vėliavos," "Aušros," Pabalių ir kiti kolūkiai išstatė gausius eksponatus, ryškiai pavaizdavusius jų pasiekimus vystant gyvulininkystę.

Dėmesio centre buvo "Pergalės" kolūkio eksponatai. Nemaža žmonių stebėjo Lietuvos žalųjų veislės karves "Dūmę" ir "Cingę." 1949 metais iš "Dūmės" buvo primelžta 8.444 kg pieno (4,53% riebumo), o iš "Cingės"—7,905 kg (4,07% riebumo). Geri rezultatai gauti ir per 10 šių metų mėnesių. Pervedus į pieno riebalus, iš "Dūmės" pernai gauta 383 kg pieno riebalų per metus. Tai — savo rūšies rekordas. Prieš karą didžiausias gautų pieno riebalų kiekis iš vienos tos pat veislės karvės buvo pasiekęs 353 kg, t.y. 30 kg mažiau.

Įvykusi paroda virto rajono kolūkių gyvulininkystės vystymo ir pasiekimų apžiūra.

Doc. J. Petraitis

Buvusieji "valkiozų" areštai pasiekė seimelio ausis

Pirm rinkimų praėjusį rudenį — spalio 25 iki lapkričio 7-tos New Yorko mieste buvo areštuoti 652 asmenys, tariamieji "valkiozai," kurie galėję kenkti rinkimams. Iš to skaičiaus areštuotų 500 buvo teisti, tačiau nerado priežasčių juos nuteisti, viso nuteisti tiktai 3 asmenys.

Amerikos Civilinių Laisvių Unija, surinkusi tuos davinius, pasiuntė laiškus visiems New Yorko Valstijos Seimelio nariams, prašant atšaukti tą "vagrancy law." Įstatas, nurodo unija, gali padaryti neaprokuojamos ir niekad neatlyginamos žalos, kuomet valdininkams leidžiama plačiu mostu areštuoti, brukti kalėjiman, persekioti žmones tik dėl to, kad kuris valdininkas apie juos blogai mąsto.

Žinojimas išgelbėjo kūdikį

Smithtown gyventojų Masonų dukrytė, 16 mėnesių, serganti kokliušų, taip užsikosėjo, jog sustabdė jai kvėpavimą. Jos broliukas Billy, 13 metų, pradėjo sesutę gelbėti dirbtinu kvėpavimu ir neatleido iki pribuvo miestelio policistas Donnelly. Taș pabaigė kūdikį atgaivinti pūsdamas į jos plaučius.

Ignas Sutkus jau Floridoje

Kada mes Brooklyne pergyvename šiurpų, šaltoką orą, tai mūsų geras kaimynas Ignas Sutkus po saule šildosi Miami Beach, Floridoje. Jis ten nuvažiavo automobiliu, poilsiui po ligos. Kaip žinome, nesenai Sutkus turėjo operaciją ant inkstų.

Prašymas Draugams

Dienraščio Laisvės metinis suvažiavimas ir po jo bankietas artinasi. Įvyks sausio 27-tą, šeštadienį, Liberty Auditorijoje, Richmond Hill, N. Y.

Dienraščio metinės iškilmės visuomet būdavo sėkmingos. Jos tokiomis būdavo dėl to, kad didelė grupė nuoširdžių draugų ir draugių, Laisvės skaitytojų ir prietelių tuo rūpinasi. Kad jie iš anksto skleidžia tikietus ir šiaip mobilizuoja, kviečia į tas pramogas savo šeimas, gimines, draugus.

Tokios mobilizacijos juo labiau reikia šiemet. Tą, žinome, jūs įvykdysite.

Suvažiavimas ir bankietas šiemet šaukiamas šeštadienį. Tuomi norima palengvinti atvykimą iš toliau. Šeštadieniais dabar mažai kas tedirba, nebus sunkumo atvykti į 12 valandą prasidėsiantį suvažiavimą. O po suvažiavimo, 7 val. vakaro, įvyks bankietas. Svečiams iš toliau nereikės skubėti išeiti, galės jie su mumis, o mes su jais pabuvoti ilgiau.

Pasiūlė mokykloms budžetą

Sekamiesiems mokslo metams miestinė švietimo taryba prašysianti skirti $229,963,-051.15. Tai būtų didžiausias budžetas, dviemis dešimtimis milijonų dolerių didesnis už pernykštį. Budžete nieko neskiriama mokytojams algų priedui.

Tos sumos arti 149 milijonus turėtų suteikti paties New Yorko miesto iždinė, o 81 milijoną su virš pridėti valstija ir visašališkoji iždinė.

Padidintų paskyrų reikalausią dėl to, kad ateinančiais mokslo metais tikisi 11,385 mokinių prieauglio, viso 890,-700 mokinių. Žada skirti 1,-005 daugiau mokytojų, 17 atskiroms mokykloms viršininkų ir 8 visamiestinio viršininko padėjėjus. Pastariesiems moka po $13,500 algos.

Viešasis budžetui svarstyti posėdis įvyks sausio 16-tos popietį, 110 Livingston St., Brooklyne. Po to taryba balsuos budžetą.

"Geras Salesmanas"

Kalifornijoj areštuotas ir bus pargabentas į New Yorką teisti brooklynietis Paul Neil Lewis, gyvenęs 185 Clinton St. Jis, kaipo geras salesmanas ir poniškai atrodantis vyrukas buvęs newyorkietės skelbimų firmos patikėtiniu.

Įkalbėti riebiai apmokamus skelbimus duoti jam ištikro sekęsi, nes trumpu laiku susižėręs sau $82,000 ir ketinęs poniškai pagyventi.

Gale šio mėnesio New Yorke bus išbandomos sirenos-signalai įspėjimui apie puolimą iš oro. Taip pranešė Laisvei miestinis civilinių gynybos direktorius Wallander.

New Yorko ligoninėse bėgiu metų slaugyta 277,821 ligonis. Jų bendrai suimtas ligoninėje laikas sudarė 7,762,-000 dienų. Padalinus dienomis, išeitų po 21,266 ligonius dienai.

GARSINKITĖS LAISVĖJ!

Senukus apiplėšė jų namuose

Pas Mr. ir Mrs. Bastone, gyvenančius 1108 Findlay Ave., Bronxe, įsigavo į butą trys vyrai, klausdami apie vieną jų sūnų. Nei vienas iš keturių suaugusių vaikų tuomet nebuvo namie.

Kartą įsigavę vidun, jie senukus priraišiojo prie kedžių. Vienas nuėjęs prie šėpos, tiesiai prie pinigų, tarsi pats būtų ten padėjęs. Pačiupę dėžutę, plėšikai išdūmė, palikdami namiškius pririštus. Išnešę $2,000, bemaž viską, kiek senukai turėjo sutaupę.

Policija spėja, kad tai darbas žinančiųjų. Arba kas iš žinančiųjų ne vietoje per garsiai apie tai kalbėjo, o blogdariai išgirdo.

Gaisras vėl atėmė butą daugeliui šeimų

Harleme įvykęs kopėčių dirbtuvėje ir lentų sandėlyje gaisras, prie 156 E. 123rd St. padarė apie $35,000 žalos ir atėmė butą daugeliui gretimuosiuose namuose gyvenusių žmonių. Gretimieji namai ne visai sužaloti. Į tūlus butus gyventojai būtų galėję po gaisro sugrįžti, bet bijomasi, kad išdegusysis pastatas gali griūti. Dėl to daug gyventojų išėjo ieškoti nakvynės pas savo gimines, draugus.

Laike gaisro sužeistas vienas gaisragesys. 10 kaimynų buvo pridusinti dūmais ir šimtai turėjo išeiti iš namų visoje apylinkėje per 3 su virš valandas kol gaisrą užgesino.

Užrašykit Laisvę Savo Draugui.

Rendauninkų delegacija važiuos į Albany apsaugoti sau butą

Šią savaitę valstijinis rendoms administratorius Mac Goldrick paskelbs savo "master planą" butams ir rendoms. Ir taip pat buvo numatyta, kad Valstijos Seimelis ką nors tars tuo klausimu. Dėl to rendauninkų ir vartotojų organizacijos susimobilizavo masiniai vykti į Albany sausio 16-tą.

Rendauninkų delegacijos lankysis pas assemblymanus ir senatorius reikalauti prilaikyti rendas. Amerikos Darbo Partija remia delegaciją.

Rnedauninkų ir vartotojų atstovai savo pareiškimuose sako, jog stambiųjų namų savininkai ramūs dėl esamos padėties. Jie būsią patenkinti MaGoldrick'o raportu. Esamoji rendų kontrolė leido savininkams prašyti pakėlimų, bet tai turėjo užgirti valdinės rendų kontrolės valdininkai. Apie 92 nuošimčiai visų prašiusiųjų leisti kelti rendas, viso 106,362, tokius leidimus gavo bėgiu 8 mėnesių to įstato galios.

Republikonai, turintieji seimelyje didžiumą, sakoma, bijąsi McGoldricko planą leisti balsuoti, kad tūli tos partijos nariai, pabijoję savo atstovaujamųjų žmonių spaudimo, galį nebalsuoti su didžiuma.

Demokratai rendauninkų atstovams pažadėję palaikyti rendauninkus, bet rendauninkai skundžiasi, jog demokratai nieko neveikia užtikrinti rendauninkams saugumą buto.

Columbia Universitete įvesta elektros kontraktorių remsima stipendija, industrialistai į tą fondą sumokėsią po $55,-000 kas metai.

Neregių pagamintų drabužių ir skrybėlių madų paroda vykdoma jų įstaigoje, 1880 Broadway, New Yorke. Baigsis 18-tą.

Apiplėšė K. Yuknį

Užpereitą šeštadienį, grįžtant iš LDS 1-mos Kuopos vakarienės, jo paties namų koridoriuje, plėšikas užpuolė Kazimierą Yuknį, smogė jam kokiu įnagiu tiesiai į veidą ir kada Yuknys suklupo, tai plėšikas movė ranką jam į kelnių kišenę. Tuom tarpu Yuknys atsipeikėjo po smūgio ir užveržė plėšiko ranką savo kišenėje. Antrąja ranka plėšikas ėmė kulti Yukniui į šoną. Taip abu nusirito vienais laiptais. Yuknys, kovodamas su plėšiku šaukęs visu balsu pagelbos (o jis gali gerai šaukti). Kaimynai girdėję jo šauksmą pagelbos, bet, jausdami plėšiko užpuolimą, bijojo atsidaryti duris. Taip plėšikas ištrūko nuo Yuknio ir pabėgo su $30 grobio.

Yukniui labai sužalojo dešinį veidą kokiu geležiniu įnagiu, išmušė du dantis ir smarkiai sutrankė kovoje su banditu laiptais besiritant.

Yuknys yra plačiai žinomas kaipo menininkas. Jis yra Aido Choro puikus basas ir dalyvauja vaidyboje. Ramus, malonus žmogus, nieko neužkabinėja. Tačiau banditui nesvarbu, kas tu esi. Jei tik ką turi, tai jis sužalos ar užmus, kad tik atimti.

REIKALAVIMAI

REIKALINGA KNYGVEDĖ

Reikalinga knygvedė Laisvės įstaigai. Turi mokėti lietuvių kalbą. Nuolatinis darbas. Dėl darbo sąlygų ir dėl algos asmeniškai informuosime. Kreipkitės:

Laisvė, 110-12 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y.

PRANEŠIMAS

RICHMOND HILL, N. Y.

LLD 185 kuopos susirinkimas įvyks šį ketvirtadienį, sausio 18-tą, pradedant 8 val. vakare, Kultūriniame Centre. Prašome visų narių tatai įsitėmyt ir dalyvaut.

Valdyba.

(11-12)

PEIST LANE DRUGS, Inc.

403 So. 4th Street
Cor. Hewes St.
Brooklyn, N. Y.

Visoki vaistai, kosmetikai, kūdikiam reikmenys, įvairūs daiktėliai, ligonių kambariui reikmenys — už griežtai žemas kainas.

Receptų Specialistai:
MAX PEIST, Ph. G.,
EDWIN LANE, Ph. G.
Tel. EV. 7-6233

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
Gerai Patyrę Barberiai

Help Wanted Agcy Tel. Plaza 7-2896

IMMIGRATION & NATURALIZATION KONSULTANTAS
Mr. Adcock, 258 Broadway, N.Y.C.
ar skambinkite Rector 2-6852.
(8-10)

HELP WANTED—FEMALE

Jauna namų darbininkė; virėj dirbti 5 dienas į savaitę nuo 11 iš 9 val. Guolis kitur. Skambinkite Lexington 2-3957. (11-15

Darbininkė prie abelno namų dar bo. Dirbanti pora, kalba vokiška Du vaikai; maža stuba Larchmon N. Y. Arti stoties. Guolis vietoj Longacre 5-1197. Per savaitga skambinkite Larchmont 2-5122, me užmokėsime. (10-14

March of Dimes vajų pradėjo su paradu

Aktorius Eddie Cantor, majoras Impellitteri ir kiti miesto valdžios pareigūnai, taipg militariniai žmonės buvo sukviesti su paradu atidaryt March of Dimes kampaniją sausio 15-tos rytą. Tai fondakovai prieš vaikų paralyžių.

Visoje šalyje šiemet siekiama sukelti 50 milijonų dolerių. New Yorko viso miesto kvota yra $4,000,000.

GARSINKITĖS LAISVĖJ

Dr. A. Petrika
DANTŲ GYDYTOJAS
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
Valandos:
9—12 ryte; 1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta

Dr M. Maisel
Staigios ir Įsisenėjusios Vyrų ir Moterų Ligos
Odos Ligos, Bendras Nusilpimas, Inkstai ir Pūslė, Reumatizmas.
Kraujo ir Šlapumo Tyrimas
107 East 17th Street
(arti 4th Ave.—Union Sq.)
New York City
VALANDOS:
Kasdien 10:00—1:00—7:00.
Sekmad. 11:30 A. M. iki 1:30 P. M.

EGZAMINUOJAM AKIS
RASOME RECEPTUS
DAROME IR PRITAIKOME AKINIUS
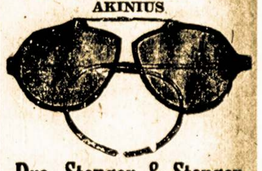
Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 BROADWAY
BROOKLYN, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

REPUBLIC BAR & GRILL
Savininkas
IGNAS SUTKUS
Patogi vieta pasišnekučiuoti, užkąsti ir pagaliau burnelę išmesti, sulig savo skonio pasirinkto
LIKERIO, VYNO ar ALAUS
Pas Igną Sutkų visada rasi sau pažįstamų
492 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Kampas Union Ave. ir Hooper Street.
TELEVISION
Telefonas EVergreen 4-8969

Petras Kapiskas
PALAIKO
BAR & GRILL
DEGTINĖS, VYNAI IR ALUS
32 TEN EYCK STREET
Brooklyn, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-8174

TUOJAU ĮSIGYKITE
VILNIES KALENDORIŲ
Turiningas įvairiom informacijom, sveikatos patarimais ir moksliniais raštais.
KNYGA IŠ 200 PUSLAPIŲ
Kaina tik 50 centų
Platintojams duodama nuolaidų
Tuojau kreipkitės šiuom antrašu:
LAISVĖ
110-12 ATLANTIC AVE.,
RICHMOND HILL 19, N. Y.
Kuriem reikės pasiųsti, prašomi prisiųsti 60 c., nes kainuoja persiuntimas.

Dienraščio Laisvės B-vės
KONVENCIJA
IR
BANKETAS
Visi dienraščio Laisvės patriotai rengkitės savo didžiausioms iškilmėms. Laisvės bendrovės dalininkų suvažiavimas ir banketas įvyks
ŠEŠTADIENĮ
Sausio 27 January, 1951
Konvencija prasidės 12 valandą dieną
Vakarienė bus duodama 7-tą val. vakare.
LIBERTY AUDITORIUM
110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y.
PO BANKETO BUS ŠOKIAI.
Banketui ir šokiams bilietas $2.50.
Prašome iš anksto įsigyti bilietus.